
گناه
راه کارهای دوری از
سلسله مباحث
اسراف
عزیز الله حیدری

بسم الله الرحمن الرحیم

اسراف

نویسنده:

عزیزالله حیدری

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

اسراف

مشخصات کتاب

سرشناسه : حیدری عزیزالله ۱۳۳۷ - عنوان و نام پدیدآور : اسراف/ مولف عزیزالله حیدری. مشخصات نشر : قم: مسجد مقدس جمکران ۱۳۸۹. مشخصات ظاهری : ۲۷ص. ۵/۱۱×۵/۱۶ س م. فروست : سلسله مباحث راه کارهای دوری از گناه شابک : ۲۵۰۰ ریال ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۲۴۳-۵ ؛ ۲۵۰۰ ریال (چاپ اول) وضعیت فهرست نویسی : فاپا(چاپ دوم) یادداشت : چاپ اول : زمستان ۱۳۸۸. یادداشت : چاپ دوم. یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس. موضوع : اسراف موضوع : اسراف -- جنبه های مذهبی -- اسلام شناسه افزوده : مسجد جمکران (قم) رده بندی کنگره : PB۵۳/۰۵۲ /ح۹الف ۵ ۹۸۳۱ رده بندی دیویی : ۲۳۶/۷۹۲ شماره کتابشناسی ملی : ۰۴۵۵۷۸۱

اسراف

بسم اللَّه الرحمن الرحیم قبل از آنکه درباره اسراف و تعاریف و نمونه ها و راهکارهای بازدارنده بررسی کنیم؛ لازم است بدانیم که همه کردارها در بینش اسلامی با اندیشه و عقاید رابطه دارند. پس هیچ عملی بدون رابطه با یک ذهنیّت و فکر نیست.

به همین دلیل باید اسراف را در ظرفیتی بیشتر بررسی کنیم؛ زیرا در قرآن کریم انسان یک موجود امانت دار است و نعمت ها نیز از یک نسبت ویژه ای از این امانت هستند. همین دقت باعث می شود که انسان مؤمن از حساسیتی در برابر نعمت ها و مصرف آنها برخوردار می شود؛ چنان که حتی یک تکه نان هم برای او دغدغه می شود. به این روایت شگفت دقت کنید:

روزی امام سجادعلیه السلام و به روایتی دیگر امام حسین علیه السلام قصد کرد به دستشویی برود، آنجا تکه ای نان را بر زمین دیدند، برداشته و به خادم خویش داده و فرمودند: این نان را نگه دار تا من

بیرون آیم. هنگامی که امام علیه السلام بیرون آمد، سراغ نان را گرفت؛ خادم گفت: من نان را خوردم. امام علیه السلام فرمود: تو آزادی. فردی از امام پرسید: به خاطر این کار، او را آزاد کردید؟ امام علیه السلام پاسخ جالبی دادند و فرمودند کسی که چنین به نان احترام کند از آتش جهنم آزاد شده، پس من چرا او را آزاد نکنم.(۱)

این حدیث نشان می دهد، انسان باید برای نسبتی که بین او و نعمت هاست، دچار دغدغه باشد.

این دغدغه از آنجا شروع می شود که انسان، خود نعمتی بزرگ؛ بلکه وجودش بزرگ ترین نعمت است. پس باید خودش را به بهترین وجه و بهترین جهت خرج کند. و اگر در این مسأله حساس نباشد و کوتاهی کند، بزرگ ترین اسراف اتفاق افتاده است و بدترین شرور که اسراف یکی از آنهاست، اتفاق می افتد. چنان که فرموده اند:

من هانت علیه نفسه فلا تأمن شرّه؛

کسی که برای خودش ارزشی قائل نباشد، از شرّ او در امان نباش.

و چنین است که قرآن بزرگ و هدایت تمام، می فرماید: ای کسانی که درباره وجود خودتان اسراف نموده اید، از رحمت خداوند ناامید نشوید، خداوند همه گناهان را می آمرزد.(۲)

و می بینیم که گناه قوم لوط را یک اسراف و آلوده ها به گناه لواط را جزء مسرفین نام می برد.

و از همین جا می بینیم که قرآن هدایتگر، قبل از آنکه به اسراف اشیاءِ ضروری زندگی، مانند آب و خوراک و پوشاک بپردازد، از این اسراف گفتگو می کند؛ زیرا این گم گشتگی و ضلالت انسانی درباره خویش است که اسراف های دیگر را شکل می دهد و سرمایه های بزرگ را نابود می کند.

این مطلب از یک حقیقت بزرگ پرده بر می دارد که وقتی انسان و انسانیت ارزش

خویش را از دست داد، آنگاه احساس مسؤولیت درباره نعمت ها نمی کند و می بینیم چه آمارهای وحشتناکی از اسراف در جهان مطرح می شود.

روزانه ۶ میلیارد تومان در کشور برای بیماری های ناشی از سیگار هزینه می شود.(۳)

سالانه ۵۴ میلیارد نخ سیگار در ایران مصرف می شود که با کاغذ مصرفی آن می توان کتاب های درسی دانش آموزان را تأمین کرد.(۴)

باندهای مافیایی سالانه ۸ میلیارد دلار از قاچاق زنان درآمد کسب می کنند.

میزان درآمد ناشی از تجارت زنان شرقی به عنوان بردگان هزاره سوم، سالانه تا ۱۳ میلیارد دلار است.(۵)

سالانه ۶ تریلیون (۶ هزار میلیارد) نخ سیگار در جهان به فروش می رسد. درآمد حاصله از خرید سیگار این افراد بالغ بر ۳۰۰ میلیارد دلار است.(۶)

هر سال بیش از ۵۵ هزار نوجوان و جوان، شهروند کشورهای عضو اتحادیه اروپا بر اثر مصرف نوشیدنی های الکلی، جان خود را از دست می دهند.

در شمال تهران ۱۰۰ هزار واحد مسکونی خالی وجود دارد.(۷)

این مطالب همگی مرتبط با جهان بینی شخص، نسبت به انسان است و به همین دلیل، ابتدا باید از اهمیّت استعدادهای انسانی و هدف برتر او و خلاصه حیات متعالی او سخن گفت، تا آنگاه نسبت به نعمت هایی؛ مثل آب و نان و برق و گاز و سایر انرژی ها قناعت بورزد و به مصرف صحیح روی آورد؛ زیرا انسانی که نسبت به نعمت های بزرگ؛ مثل وجود خویش و آثار اعمال خویش حساسیت پیدا کرد، نمی تواند اسراف در نعمت های کوچک دیگر را تحمّل کند.

استاد می نویسد:

کسی که عاشق حقّ شد (الذین آمنوا) عاشق خلق می شود، که عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست و این عشق می شود زیربنای مبارزه و امر به معروف و نهی از

منکر. کسی که عاشق شد، خواستار بهروزی و بهزیستی و رشد و حرکت و کمال معشوق است. در این دید، حتی یک پر سبزی و یک ورق کاغذ هم هدر نمی شود و ضایع نمی گردد که باید هرچیز به رشد و کمال خود برسد و این خودداری از اسراف، براساس این اعتقاد استوار می شود، نه فقط براساس یک بخل و یا یک دید اقتصادی.(۸)

و کسی که یک پر سبزی را هدر نمی کند و اسراف نمی کند، چگونه می تواند شاهد از دست رفتن استعدادهای خلق باشد؟ چگونه می تواند خودش باتلاق خلق بشود و آنها را مطیع و مرید و برده خود بسازد؟ چگونه می تواند که شاهد اسارت و بردگی و در باتلاق رفتن خلق باشد و آرام بگیرد؟

با این مبنا نه تنها می توانیم الگوهای مصرف را تغییر دهیم و از اسراف بکاهیم؛ بلکه می توانیم این بینش را متعالی نمود یا به قول روانشناسان، تصعید ببخشیم که احساس مسؤولیت درباره انسان، استعدادها، وقت ها، نیز به جنبش درآید.

با این دیدگاه عمیق می توانیم بفهمیم، چرا حضرت علی علیه السلام در کنار فرات به شخصی که آب را بیهوده به اطراف می ریخت، بگوید: اسراف نکن.

و بفهمیم که چرا مرحوم آیت اللّٰه کاشانی و مرحوم مدرس رحمهما الله یادداشت ها و توصیه ها را در کاغذ کوچک؛ مثل کاغذ یک سیگار می نوشت. هرچند آن فرد از شخصیت های مملکت بود.

و حکمت کار امام خمینی رحمه الله روشن می گردد که نیم خورده آب در لیوان را نگه می داشت، این گونه حکایات از سیره ها می تواند بسیار سازنده باشد.

درباره مرحوم سبزواری، نویسنده منظومه نوشته اند که:

روزی دختر ایشان غذای خوبی از مرغ پخت و پدر را دعوت نمود. امّا با کمال تعجّب دید که

پـدر از همان غـذای ساده؛ مثل نان و ماست می خورد. پس به حکیم سبزوار گفت: پـدرجان من ثابت می کنم که لازم اسـت شما از این مرغ بخورید؛ چون این مرغ در بدن شما تبدیل به فکر می شود و به کمال می رسد.

حکیم سبزواری گفت:

من در همین تردید دارم!(۹) شـکی نیست که خداوند، استفاده از نعمت ها را تحریم نکرده است. امّا باید دید که نسبت نعمت ها چقدر از نظر انسان مؤمن و عارف دقیق است و چقدر باید شکرگزار باشد؟

از قدرشناسـی نعمت ها و تعظیم آنها حکایتی از شـیخ انصاری رحمه الله است که شـگفتی انسان را بر می انگیزد؛ روزی شـیخ مشغول خوردن نان بود، کسی از او پرسید: چه میل می کنید؟

پاسخ داد: نان و تازه!

راستی که چقـدر زیبـاست. آن بزرگوار نگفت، نـان خـالی! (چنـان که روش ماست) و تازگی را جزء خورش یاد کرد. فرمود: نان و تازه!

این بینش هاست که اسـراف را کنترل می کنند و در ضمن انگیزه ای متعالی نیز در بردارد وگرنه استان ها به خاطر جلب نفع و دفع ضرر خودشان، در این دغدغه خواهند بود.

در یکی از اجلاس ها دیـده شـد، سـفیر چین چنـد برنـج ریخته شـده روی میز را جمع کرد و خورد و هنگامی که با نگاه های سرزنش آمیز مواجه شد، گفت: شـما حقّ ندارید، تعجب کنید؛ زیرا با جمعیتی که ما داریم، اگر هر کسی چند برنج دور بریزد می دانید، چه حجمی از برنج خواهد شد؟

سوگمندانه باید اعتراف کنیم که ما مردم اسرافکاری هستیم و حتی در بین برخی از کشورها هم شناخته شده ایم.

یکی از دوسـتان جانبـاز کـه برای معـالجه به آلمـان رفته بـود، می گفت: وقـتی برای اجـاره منزل به مردم مراجعه می کردم، از اجاره به

ایرانی ها امتناع می کردند. هنگامی که دلیل آن را پرسیدیم می گفتند: شما ایرانی ها انرژی را از پنجره بیرون می ریزید.

منظورشان را پرسیدم، می گفتند: وقتی شما گرمتان می شود، به جای بستن شیر شوفاژ، پنجره ها را باز می کنید!

به نظر می رسد، این مقدار هشدار برای درک ابعادِ اسراف کافی باشد.

راهکارهای مقابله و نجات از اسراف

الف) راهکارهای ملّی مجری این گونه طرح ها، دولت جمهوری اسلامی می باشد که می تواند در میدان وسیع و طرح های کلان به صرفه جویی در سطحی گسترده اقدام کند و امکانات زیادی را جذب نموده و از اسراف آنها جلوگیری نماید.

دولت نهم در موارد زیادی، موفق بوده و باید این را ادامه دهد:

۱. کنترل سوخت به ویژه بنزین ۲. ممنوعیت مسافرت ها و رانت های دولتی ۳. ممنوعیت همایش های بی فایده و جوایز بدون استحقاق ۴. آموزش های رسانه ای به ویژه تلویزیون درباره مصرف آب و گاز

ب) نظارت بر تولیدات غذایی به ویژه نان مطالعات گوناگون درباره اسراف نان نشان داده شده که پخت خوب نان، باعث کنترل مصارف بی رویه و دورریزی می شود. و مصرف کننده کمترین تقصیر را دارد. نان هایی که با کیفیت پخت و تحویل مشتری داده می شوند، تقریباً به طور کامل مورد استفاده قرار می گیرند. با راهکارهایی؛ مثل تشویق و تنبیه در این معضل بزرگ که آمارهای وحشتناکی از ضایعات نان داده می شود، می توان به وضعیت مطلوبی رسید.

ت) نقش مهم زنان و مادران در خانواده زنان در جنس خود گرایش به زینت ها دارند(۱۰) و این خصلت می تواند مصرف های بی جا و خصلت بیمارگونه چشم و هم چشمی را شعله ور کند، امّا وقتی زنی مؤمن شد، طبیعت خویش را متحوّل می کند؛ همان طور که مرد بعد از باور، متفاوت می شود و خصلت های طبیعی به تعالی می رسد.

بنابراین

زنان می توانند نقش بسیار مهمی را جاری کنند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله می فرماید:

ایما امرءه أدخلت علی زوجها فی امر النفقه و کلّفَه ما لا یطیق لا یقبل اللّه منها...؛

آن زنی که همسرش را در امور نفقه در فشار بگذارد و مخارجی را که در توانش نیست، تحمیل کند، خداوند هیچ کار خیری را از این زن قبول نمی کند؛ مگر آنکه توبه کند و از مرد چیزی را بخواهد که در طاقت اوست.(۱۱)

و درباره زنان بد آمده است که خراجه هستند؛ یعنی خرج تراش یا خیلی خرج کننده.(۱۲)

و درباره زنان خوب نیز آمده است که برترین زنان؛ آسان گیرترین آنها در مخارج زندگی است و محافظت می کند از خویشتن در مال همسرش.(۱۳)

ج) راهنمایی و ارشاد گرفتن از کسانی که مورد اعتمادند و مردم به سخن آنان گوش می دهند

مردم از چند گروه حرف شنوی دارند:

پلیس، پزشک، روحانی، معلم و استاد

در مورد سوم و چهارم، باید مردم و دانش آموزان و دانشجویان را به جدّیت در این امور راهنمایی کنند.

چ) مطالعه هشدارهای قرآن و حدیث این بینش ها آنقدر تأثیرگذارند که کسی نمی تواند بخواند و در رفتارش، تحوّل پیدا نکند.

آیا همین بس نیست که خداوند می فرماید: اسراف نکنید، خدا اسرافکار را دوست ندارد.(۱۴)

بخورید و بیاشامید و اسراف نکنید او (خدا) اسرافکاران را دوست ندارد.(۱۵)

اینجا خداوند خودش را با ضمیر معرفی کرده، گویی رویَش را از اسرافکار گردانده است. البته خداوند دوستدار سخت گیری بر خویشتن و زندگی اطرافیان نیست و نام آن را تقتیر نهاده و می فرماید:

«وَالَّذِينَ إِذَا أَنفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَاماً»؛

یعنی کسانی که وقتی انفاق می کنند، زیاده روی ننموده و خسّت به خرج نمی دهند؛ بلکه

چیزی بین (افراط و تفریط) را انجام می دهند.(۱۶)

چقدر بد و تکان دهنده است که انسان اسراف کار، در کنار فرعون معرفی شود که قرآن درباره اش می گوید:

«إِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ»؛

به جدّیت که فرعون از اسرافکاران بود.(۱۷)

چقدر زشت است که انسان در کنار قوم لوط شناسایی شود؛ زیرا قرآن آنان را نیز از اسراف کاران معرفی می کند.(۱۸)

ح) توجّه به عقوبت های اسراف

محرومیّت و ابعاد آن

اشاره

امام صادق علیه السلام فرمودند:

پیامبر شب پنجشنبه ای می خواستند در مسجد قبا افطار کنند، پس پرسیدند آیا شربتی هست؟

اوس بن خوله انصاری، شیری آورد که مخلوطی از عسل داشت. همین که پیامبرصلی الله علیه وآله آن را چشید، کنار گذاشت و فرمود: یک شربت برای خورنده اش کافیست. البته من نمی خورم، امّا تحریم نمی کنم. ولکن (در برابر نعمت) برای خدا تواضع می کنم. پس هر که فروتنی برای خدا کند، خدا بلندش می گرداند و هر کس تکبّر نماید، پستش می نماید.

و هر کس در معاش میانه روی کند، خداوند روزی اش می دهد و هر کس بریز و بپاش کند، خداوند محرومش می کند و هر کس یاد مرگ کند، خداوند دوستش می دارد.(۱۹)

هم اکنون به ابعاد این محرومیّت، می پردازیم:

۱- محرومیت از هدایت

بزرگ ترین تنبیه محرومیت از هدایت، برای آدم اسرافکار است.

قرآن می گوید:

«إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ»؛

خداوند اسرافکار دروغگو را هدایت نمی کند.(۲۰)

بدتر از این، خدا او را گمراه می کند که البته این یک گمراهی جزایی و عقوبتی است. عقوبتی برای اسراف و شکّاک بودن.

۲– عذاب های سخت آسمانی

حضرت ابراهیم پرسید: این فرستادگان مأموریت شما چیست؟

گفتید: ما به سوی مردمی مجرم و پلیدکار فرستاده شده ایم، تا سنگ هایی از گِل رُس بر آنان فرو فرستیم که نزد پروردگارت برای اسرافکاران نشانه گذاری شده است.(۲۱)

۳– قحطی و کمبود در مواد اساسی مورد نیاز

درباره این موضوع، تردیدی نیست که چنین عقوبتی کاملاً منطقی است؛ زیرا محدودیت منابع با اسراف و زیاده روی نسبت مستقیم دارد و مصرف خارج از حدّ، می تواند به خطر جدّی در منابع غذایی بینجامد. امّا نکته مهم تر عقوبتی است که خداوند خودش اقدام خواهد نمود:

قومی از بنی اسرائیل که به اهل نهر ثرثار مشهور بودند، در شرایطی خوب از آب و زمین زندگی می کردند که محصول بسیار زیاد و مرغوب از گندم داشتند و از این گندم مرغوب نان هایی می پختند، نازک و سفید؛ مثل پارچه لطیف. این نعمت زیاد آنقدر آنان را مغرور و اسرافکار نموده بود که زنان به جای پارچه از همان نان ها برای پاک کردن مدفوع بچه ها استفاده می کردند!

روزی مرد صالحی زنی را دید که طفل خود را با نان پاک می کند گفت: از خدا بترسید و نعمت خدا را از خود بر نگردانید، آن زن گفت: ما را از گرسنگی می ترسانی؟ تا این نهر جاری است ما از گرسنگی نمی ترسیم!

آنها آنقدر این کار را انجام دادند که انباشتی عظیم، چون کوه در خارج از شهر از این نان ها ایجاد شد.

ناگهان خداوند بر آنها قحطی را با منع باران و گیاه زمین، نازل نمود و چنان که به کمبود و نایابی غذا و به ویژه نان، دچار شدند که مجبور شدند، برای استفاده از همان نان ها در خارج شهر صف بکشند و نوبت بگیرند!(۲۲)

قرآن از این موضوع چنین

یاد می کند:

«وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلاً قَرْیَةً کانَتْ آمِنَةً...»؛

خداونـد (برای آنهـا که کفران نعمت می کننـد) مثلی زده است: منطقه آبادی را که امن و آرام و مطمئن بوده و همواره روزی اش به طور فراوان از هر کسـانی می رسـیده، امّـا نعمت خـدا را کفران کردنـد و خداونـد به خاطر اعمالی که انجام می دادنـد، لباس گرسنگی و ترس به اندامشان پوشاند.(۲۳)

امام صادق علیه السلام در این باره فرمودند:

گروهی از بنی اسرائیل آنقدر زندگی مرفهی داشتند که حتی از مواد غذایی، مجسمه های کوچک نمی ساختند و گاهی بدن خود را با آن پاک می کردند. امّا سرانجام کار آنها به جایی رسید که مجبور شدند، همان مواد غذایی آلوده را بخورند و این همان است که خداوند در قرآن فرموده: «وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلاً».(۲۴)

نکته زیبـا در قرآن این است که توصـیف گرفتـاری و قحطی را بـا این تعبیر یـاد می کنـد، خداونـد لبـاس گرسـنگی را به آنها چشانید!

مگر لبـاس چشـیدنی است؟ منظور قرآن از شـمول و فراگیری این بـدبختی و قحطی، چنـان است که همـان طور که لباس همه جـای وجود را در بر می گیرد و انسـان بـا پوست و گوشـتش آن را حس می کنـد، پس آن قحطی در اثر عقوبت چنان فراگیر شد، مانند لباسی که به تن انسان می چسبد، ناراحتی آن را چشیدند.

۴) تغییر در ذهنیت نسبت به دارایی ها

یکی از عوامـل نجـات از اسـراف، توجّه به این نکته است که برخورداری از امکانـات مـالی و مـادی را یـک امتیـاز برای خود ندانیم؛ زیرا از انگیزه های مهم غفلت و رفتارهای اسراف گرانه همین احساس خود ممتاز بینی است.

امام صادق علیه السلام این حالت را بسیار زیبا توصیف نموده که دیگر نیازی به توضیح ما نیست:

آیا گمان می کنی، خدا به کسی

که مال داده به نسبت احترام اوست و یا به کسی نداده، به واسطه پستی اوست؟ نه چنین است؛ بلکه مال، مال خداست. آن را به عنوان امانت نزد شخص قرار می دهد و اذن داده که به طور میانه روی از آن بخورد و بیاشامد و لباس بپوشد و ازدواج کند. بر مرکب سوار شود و زیادتی آن مال را به فقرا برساند و رفع احتیاجشان کند. پس هر کس به این دستور عمل نموده، آنچه را خورده و آشامیده و پوشیده و سوار شده و نکاح نموده، تمام بر او حلال است و اگر چنین نکرده، تمام بر او حرام است. پس آیه شریفه را خواند که اسراف نکنید. خداوند اسراف کنندگان را دوست ندارد. سپس امام علیه السلام ادامه داد: آیا گمان می کنی! خدا مالی به عنوان امانت به کسی داد، پس او اسبی برای خود بخرد به مبلغ ده هزار دینار؛ در حالی که می توانست اسبی به مبلغ بیست دینار بخرد و کاملاً- کفایتش می کرد و کنیزی را سه هزار دینار بخرد؛ در حالی که می توانست کنیزی به بیست دینار بگیرد و او را کافی بود؛ در حالی که خداوند فرموده اسراف نکنید.(۲۵)

۵) ذکر الگوهای سازنده و تأثیرگذار از مراقبت و شکر نعمت ها

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

پدرم ناراحت می شد از اینکه بخواهد دستش را که آغشته به غذا بود با دستمال پاک کند؛ بلکه به خاطر احترام غذا، دست خود را می مکید و یا اگر کودکی در کنار او بود و چیزی در ظرفش باقی مانده بود، ظرف او را پاک می کرد و حتی خودش می فرمود: گاه می شود غذای کمی از سفره بیرون می افتد و من به جستجوی آن می پردازم، به حدّی که

خادم منزل می خندد (که چرا دنبال یک ذره غذا می گردم) سپس اضافه کرد، جمعیتی پیش از شما می زیستند که خداوند به آنها نعمت فراوان داد، امّا ناشکری کردند و مواد غذایی را بی جهت از میان بردند و خداوند برکات خود را از آنها گرفت و به قحطی گرفتارشان کرد.(۲۶)

خودمان استادی بزرگ را شاهد بودیم که سفره را به زیبایی و دقت پاک می نمود و نان های خشک که قابل استفاده بود را جمع می نمود و سپس با غذایی؛ مثل اشکنه و آب دوغ، همه آن نان ها را به مصرف می رساند و می گفت: افتخار من این است که تا به حال نان، به نان خشکی ها نداده ام و به راستی که تا زنده بود ما چنین منظره ای را در خانه او ندیدیم.

۶) ذکر ثواب های جذّاب و تشویق کننده

برای مثال درباره مواد غذایی و مراقبت از مصرف بی رویه و اسراف و دور ریختنی هایی که در سطح کلان به مبالغ هنگفتی می رسد، می توان به آداب طعام خوردن در اسلام مراجعه کرد در این باره علّامه مجلسی رحمه الله بابی گشوده است.

در حدیثی از علی علیه السلام آمده است که:

آنچه از سفره می ریزد، بخورید که در خوردن آن شفاست.

(فراموش نکنیم که آن مسؤول چینی در خوردن چند دانه برنج چه گفت).

شخصی به امام صادق علیه السلام از دردی شکایت کرد و حضرت برای شفا، خوردن همین غذاهای ریخته در سفره را پیشنهاد نمود و او استفاده کرده و خوب شد.

خوردن این ریزه های سفره فقر و پریشانی را برطرف می کند و فرموده اند هر که پاره نانی را بردارد و بخورد یک حسنه دارد. و اگر پاره نانی را از جای آلوده بردارد و تمیز کند، هفتاد حسنه دارد (یعنی آن

را برای خوردن دیگر موجودات حفظ کند) و فرموده اند: خورده ریزها در بیابان را برای حیوانات و پرندگان بگذارید.

راوی می گوید:

در خدمت حضرت صادق علیه السلام بودم، دیدم که بعد از طعام می گردد و آنچه روی زمین افتاده بر می دارد، حتی کنجد و امثال آن را، گفتم: فدای تو شوم، اینها را جمع می کنید؟ فرمود: که اینها روزی توست، مگذار برای دیگری که شفایند از هر دردی.

در حدیث دیگر آمده:

جمع کردن غذاهای ریخته شده، فقر را برطرف می کند؛ حتی برای فرزندان آینده.

در حدیث دیگر برای برداشتن نان و خرما، وعده بهشت داده شده است.

در حدیث لطیف دیگری، خوردن آنچه از سفره ریخته، مهریه حورالعین محسوب گردیده.

در حدیثی از امام صادق علیه السلام می خوانیم:

من انگشتان خود را بعد از طعام می لیسم، به طوری که خادمان من گمان می کنند که این از حرص است. و سپس داستان نهر ثرثار را که در صفحات قبل گذشت، یادآوری فرمود.(۲۷)

۷) مصونیت از بیماری ها و پیری زودرس

این موضوع در پزشکی به ثبوت رسیده که ریشه بیشتر بیماری ها در اثر عدم رعایت اصول خورد و خوراک است؛ چنان که پیامبرصلی الله علیه وآله و طب اسلامی خبر داده بود.(۲۸)

امّا حکایت شگفت و عبرت آموزی را بخوانید که امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمودند: روزی حضرت عیسی علیه السلام به شهری رسید که مرد و زنی با هم دعوا می کردند. عیسی علیه السلام علّت را پرسید. مرد گفت: این زن من همسر نیکوکار و خوبی است، امّا من او را دوست ندارم، چون صورتش زود پیر شده و طراوتش را از دست داده بی آنکه پیر شده باشد. حضرت عیسی علیه السلام از زن پرسید: می خواهی چهره ات با طراوت شود؟ گفت: بله! حضرت فرمود: وقتی غذا می خوری سیر

نخور، چون وقتی غذا در معده به جوش آمد تازگی از چهره می رود، آن زن دستور را انجام داد و طراوت صورتش بازگشت و محبوب شوهرش شد.(۲۹)

فهرست کتاب های انتشارات مسجد مقدّس جمکران

تاریخ مسجد مقدّس جمکران نام کتاب نویسنده / مترجم آئینه اسرار

حسین کریمی قمی تاریخچه مسجد مقدس جمکران (فارسی)

واحد تحقیقات تاریخچه مسجد مقدس جمکران (فارسی)

واحد تحقیقات سخنرانی مراجع در مسجد جمکران واحد پژوهش مسجد مقدس جمکران تجلّیگاه صاحب الزمان علیه السلام سید جعفر میرعظیمی پیامبرصلی الله علیه وآله الگوی رستگاران حسین احمدی اوصاف الرسول (اسامی و القاب)

احمد سعیدی پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله و تروریسم و خشونت طلبی علی اصغر رضوانی پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله و جهاد و برده داری علی اصغر رضوانی پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله و حقوق اقلیت ها و ارتداد

علی اصغر رضوانی پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله و حقوق زن علی اصغر رضوانی پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله و صلح طلبی علی اصغر رضوانی پیامبر رحمت سعید منصوری تاریخ پیامبر اسلام صلی الله علیه وآله وسلم (دو جلد)

عباس صفایی حائری چهل حدیث برگزیده از پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله احمد سعیدی حکومت بر دل ها

شفیعی مازندرانی راه و رسم زندگی در کلام پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله خیراللّه سلیم زاده روزشمار تاریخ پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله احمد سعیدی محمد رسول اللّه واحد پژوهش اهل بیت علیهم السلام آخرین خورشید پیدا

واحد تحقیقات امام رضاعلیه السلام در رزمگاه ادیان سهراب علوی پرچمدار نینوا

محمد محمدی اشتهاردی پیشوایان معصوم آیت اللّه سیّد محسن خرازی دفاع از حریم امامت و ولایت کریم شنی شرح زیارت جامعه کبیره محمد حسین نائیجی عمه سادات سیّد ابوالقاسم حمیدی کهکشان راه نیلی حسن بیاتانی ماه مدینه واحد پژوهش ویژگی های حضرت زینب علیها

السلام سید نورالدین جزائری پاسخ به شبهات اسلام شناسی و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی اصول عقاید از دیدگاه اهل بیت علیهم السلام علی اصغر رضوانی امام شناسی و پاسخ به شبهات (قرآن)

علی اصغر رضوانی امام شناسی و پاسخ به شبهات (حدیث)

علی اصغر رضوانی دفاع از تشیع و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی سلفی گری (وهابیت) و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی غدیرشناسی و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی مرجعیت دینی اهل بیت علیهم السلام و ...

علی اصغر رضوانی موعودشناسی و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی نگاهی به مسیحیت و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی واقعه عاشورا و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی اهل بیت علیهم السلام از دیدگاه اهل سنّت علی اصغر رضوانی سلسله مباحث مهدویت اماکن مقدسه مرتبط با حضرت مهدی علیه السلام علی اصغر رضوانی امامت در سنین کودکی علی اصغر رضوانی امامت و غیبت علی اصغر رضوانی بررسی دعای ندبه علی اصغر رضوانی تولد حضرت مهدی علیه السلام علی اصغر رضوانی حکومت حضرت مهدی علیه السلام علی اصغر رضوانی دفاع از مهدویت علی اصغر رضوانی دکترین مهدویت تنها راه نجات بشر

علی اصغر رضوانی علایم ظهور

علی اصغر رضوانی غیبت صغری علی اصغر رضوانی غیبت کبری علی اصغر رضوانی فلسفه حکومت عدل جهانی علی اصغر رضوانی قرآن و ظهور حضرت مهدی علیه السلام علی اصغر رضوانی منجی از دیدگاه ادیان علی اصغر رضوانی مهدویت و جهانی سازی علی اصغر رضوانی نظریه پردازی درباره آینده جهان علی اصغر رضوانی وجود امام مهدی علیه السلام از منظر قرآن و ..

علی اصغر رضوانی وجود امام مهدی علیه السلام در پرتو عقل علی اصغر رضوانی وظایف ما در عصر غیبت علی اصغر رضوانی هنگامه ظهور

علی

اصغر رضوانی سلسله مباحث شناخت وهابیت ابن تیمیه، مؤسس افکار وهابیت علی اصغر رضوانی برپایی مراسم جشن و عزا

علی اصغر رضوانی توسل از دیدگاه وهابیان علی اصغر رضوانی خدا از دیدگاه وهابیان علی اصغر رضوانی زیارت قبور از دیدگاه وهابیان علی اصغر رضوانی شناخت سلفی ها (وهابیان)

علی اصغر رضوانی فتنه وهابیت علی اصغر رضوانی مبانی اعتقادی وهابیان علی اصغر رضوانی موارد شرک از دیدگاه وهابیان علی اصغر رضوانی اخلاقی، تربیتی آثار گناه در زندگی و راه جبران علی اکبر صمدی اخلاق عملی آیت اللّٰه مهدوی کنی اقتصاد خانواده شفیعی مازندرانی حلیه المتقین محمد باقر مجلسی راه کارهای دوری از گناه (اعتیاد مدرن)

عزیز اللّٰه حیدری راه کارهای دوری از گناه(چشم چرانی و ...)

عزیز اللّٰه حیدری راه کارهای دوری از گناه(قمار و شراب)

عزیز اللّٰه حیدری راه کارهای دوری از گناه(موسیقی)

عزیز اللّٰه حیدری خانواده و تحول در تربیت رضا فرهادیان درس هایی از طبیعت محمّد رضا اکبری صفات شیعه شیخ صدوق عبرت های ماندگار

محمد رضا اکبری فرهنگ اخلاق عباس اسماعیلی یزدی فرهنگ تربیت عباس اسماعیلی یزدی فرهنگ صفات عباس اسماعیلی یزدی فضایل شیعه شیخ صدوق قصه های تربیتی محمّد رضا اکبری مبانی تربیت و ...

رضا فرهادیان معلم محبوب ...

رضا فرهادیان هدف از زندگی رضا فرهادیان شرح حال آقا شیخ مرتضای زاهد

محمد حسن سیف اللهی بدر مشعشع در احوال موسی مبرقع محدث نوری تولدی نو (نقد مسیحیت)

علی الشیخ/سید مسلم مدنی خورشید شرق محمّد رضا اکبری روزنه هایی از عالم غیب آیت اللّٰه سید محسن خرّازی سیاحت غرب آقا نجفی قوچانی نور علی نور

حسین احمدی قم – مسجد مقدس جمکران:

صندوق پستی: ۶۱۷ تلفن: ۷۲۵۳۷۰۰ نمابر: ۷۲۵۳۳۴۰ – ۰۲۵۱

شماره حساب: بانک ملت، قم شعبه جمکران، کد ۵/۸۷۸۵، جاری ۳/۵۰۰

بانک رفاه

کارگران، قم شعبه آذر، کد ۸۲۲، جاری ۳۰۰۹۳۹

پی نوشت ها

۱) حلیه المتقین، علّامه مجلسی رحمه الله، باب آداب طعام خوردن، ص ۸۱، نشر لقمان.

۲) تحف العقول، ص ۵۱۲، چاپ اسلامیه.

۳) آمارها، علی اصغر جدایی.

۴) آمارها، علی اصغر جدایی، ص ۱۰۱.

۵) همان، ص ۱۹۵.

۶) همان، ص ۱۹۶.

۷) همان، ص ۱۷۳.

۸) رشد، تفسیر سوره عصر، دیداری تازه با قرآن.

۹) قصه هایی از زندگی علما، محمدتقی صرفی.

۱۰) سوره زخرف، آیه ۱۸.

۱۱) مکارم الاخلاق، چاپ بیروت، ص ۲۸۲.

۱۲) همان، ص ۲۰۹.

۱۳) همان، ص ۲۱۰.

۱۴) سوره انعام، آیه ۱۴۱.

۱۵) سوره اعراف، آیه ۳۱.

۱۶) سوره فرقان، آیه ۶۷.

۱۷) سوره یونس، آیه ۸۳.

۱۸) سوره اعراف، آیه ۸۱.

۱۹) وسائل الشیعه، ج ۱۷، ص ۲۱۷.

۲۰) سوره غافر، آیه ۲۸.

۲۱) سوره ذاریات، آیات ۳۱ تا ۳۴.

۲۲) حلیه المتقین، علّامه مجلسی رحمه الله، ص ۸۱، نشر لقمان.

۲۳) سوره نحل، آیه ۱۱۲.

۲۴) تفسیر نمونه، ج ۱۱، ص ۴۳۱.

۲۵) گناهان کبیره، آیت اللّه دستغیب، ج ۲، ص ۹۸، به نقل از مستدرک الوسائل، باب نکاح، باب ۲۲.

۲۶) تفسیر نمونه، ج ۱۱، ص ۴۳۵ - ۴۳۶.

۲۷) حلیه المتقین، علّامه مجلسی رحمه الله چاپ هجرت، ص ۷۹ - ۸۰ - ۸۱.

۲۸) احادیث زیادی در این مضمون داریم که معده آدمی خانه دردهاست. باید این اصول در کتاب حلیه المتقین بخش آداب خوردن و آشامیدن بخوانیم.

۲۹) حلیه المتقین، علّامه مجلسی، ص ۶۲، چاپ و نشر لقمان.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹